

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 413/2015/3. szám

A Kúria a Jánosi és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt (...) felperesnek a (...) jogtanácsos által képviselt Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal alperes ellen élelmiszer biztonsági ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. január 22. napján kelt 24.K.30.259/2014/11. számon hozott ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.30.259/2014/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

Az alperes a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 88. §-a, valamint az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 35. § (3) bekezdés a) és c) pontja, 44. § (1) bekezdés e) és c) pontja, valamint (2) bekezdése alapján biztosított hatáskörében 2013. június 19-én a (...) internetes portálon történt készétel rendelés útján próbavásárlás keretében mintavételt végzett a felperes által előállított egyes készételekből. A mintavételekből jegyzőkönyv, adatlap, valamint mintavételi jegyzőkönyv készült. Az alperes a 2013. november 4. napján kelt 02.4/03205/023/2013. számú határozatában a felperest 3.700.000 forint élelmiszer-ellenőrzési bírság megfizetésére kötelezte. Megállapította, hogy a készételeket a (...) Kft. készíti. Az elkészített ételeket pedig a felperes megbízásából a (...) Kft. szállítja a fogyasztókhoz. Így a felperes esetében a vendéglátóipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszer-biztonsági feltételeiről szóló 62/2011. (VI.30.) VM rendelet (a továbbiakban: VM rendelet) 18. § (2) bekezdése nem alkalmazható. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a felperes

által előállított egy adagos termékek jelölése nem felel meg az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet (jelölési rendelet) és a VM rendelet vonatkozó előírásainak, mivel a vizsgált termékek jelölésén nem került feltüntetésre sem az ételeket előkészítő (...) neve és címe, sem a felperesi társaság, mint forgalmazó pontos címe, továbbá a termékek jelölése nem tartalmazza az összetevőket, és a készétel mennyiségét. A termékek jelölésén nem tüntették fel olyan összetett anyagok összetevőjét, mint virsli, mustár, lecsó, és a (...) zsemlemorzsa. Mindezek alapján a termékek megsértették a jelölési rendelet 4. § b), d) és g) pontját, 7. § (1), (12) és (13) bekezdését. A jelölési rendelet 4. számú melléklete tartalmazza az allergének listáját, mely összetevők, vagy a belőlük származó összetevők feltüntetése és a jelenlétükre történő egyértelmű utalás kötelező. Ez szintén nem történt meg, ezzel a felperes megsértette az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszer biztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló 178/2002/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 14. cikkében foglaltakat is. Mindezek alapján az alperes egyes termékek esetében az élelmiszer-biztonsági és jelölési követelmények megsértését, más termékeknél pedig a jelölési követelmények megsértését állapította meg, ezért az Éltv. 14. § (2) és (6) bekezdése alapján a felperesi társaság felelősségét rögzítette. A bíróság kiszabásár a 194/2008. (VII.31.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) 9. § (1) bekezdés a) és g) pontja, valamint 9. § (4) és (5) bekezdése alapján került sor.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Leszögezte, hogy kereseti kérelme csak a jelölési hiányosságokkal szemben kerül előterjesztésre, az élelmiszer-biztonsági hiányosságokat nem vitatta. A jelölési hiányosságok kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontjának értelmezéséből tévesen vonta le azt a következtetést, hogy az abban írt kivétel azért nem alkalmazható, mert az ételeket a (...) Kft. állítja elő, míg a kiszállítást a felperesi társaság megbízásából a (...) Kft. végzi. A jogszabályban szereplő „közvetlen” kifejezés a szórendből is következően nem arra utal, hogy a kiszállítást közvetlenül a gyártónak kell végezni, hanem az értékesítés módjára, azaz arra, hogy az étel kiszállítás útján az értékesítési láncolat más szereplőinek közbejötte nélkül jut el a fogyasztóhoz, a fogyasztó egyedi megrendelése alapján. Előadta azt is a felperes, hogy a különböző funkciót - gyártást, értékesítést, szállítást - megvalósító társaságok egy cégcsoportba tartoznak, melyre részben az elnevezésük, részben a székhely adataik, illetőleg a tulajdonosi szerkezetük utal. Állította, hogy jelen ügyben a közvetlenség elve töretlenül érvényesül, hisz a fogyasztónak a felperes által fenntartott honlapon keresztül leadott megrendelését a felperes teljesíti oly módon, hogy a

teljesítéshez teljesítési segédek veszt igénybe, egyfelől a (...) Kft.-t, aki előállítja az ételt, másfelől a (...) Kft.-t, aki az elkészült ételt a fogyasztókhoz kiszállítja. A teljesítési segédek igénybevétele nem eredményezi azt, hogy az ételek nem minősülnének a VM rendelet alkalmazásában a b) pont szerint azaz ne lennének közvetlenül a végső fogyasztóhoz kiszállított termékek. Álláspontja szerint az a tény is lényeges, hogy a fenti munkafolyamatok egyetlen zárt telephelyen zajlanak, minden hatósági előírásnak megfelelően, így a gazdasági társaság szervezeti rendszerén belül kerülnek elvégzésre az egyes munkafolyamatok. A végső fogyasztó a felperessel áll kapcsolatban, a tőle megrendelt és általa leszállított ételt fogyasztja el. A hangsúly nem azon van, hogy a gyártó szállít-e közvetlenül, hanem azon, hogy a gyártást követően a termék nem egy nagykereskedőhöz, vagy a kiskereskedelmi egységek polcaira kerül, hanem a végső fogyasztóhoz.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és elutasította azt. Ítéletének indokolásában a VM rendelet 18. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a jelölési rendelet előírásaira hivatkozott. A felperes érvelésével szemben teljes mértékben az alperesi álláspontot osztotta. Megítélése szerint nem valósult meg a közvetlenségnek a felek által egyező módon értelmezett fogalma, mert az étel elkészítésében, szállításában és a rendelésfelvételben részt vevő három cég önálló jogi személy, önálló adószámmal, és cégjegyzék számmal rendelkezik, függetlenül attól, hogy székhelyük, ügyvezetőjük, illetve a tagok azonosak. E tényből következően az elkészített étel nem közvetlenül a gyártótól jutott a fogyasztóhoz, hanem a rendelést felvevő és a szállító cég közbejöttével, ezért a közvetlenségnek a jogalkotó által a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontjában értelmezett fogalma nem valósult meg. Megjegyezte a bíróság, hogy a becsatolt megbízási szerződések alapján megállapíthatóan a felek között létrejött szerződések megkötésekor e cégeknek eltérő székhelyük és ügyvezetőjük volt. Ezért e társaságok közötti jogviszony létrejöttékor a felperes által hivatkozott körülmény még nem is állt fenn. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a (...) által előállított étel nem közvetlenül jutott el a fogyasztóhoz, ezért a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt kivétel nem áll fenn, a felperesre a VM rendelet 18. § (1) bekezdése, és a jelölési rendelet előírásai vonatkoznak, ebből következően pedig az alperes helytállóan állapította meg a jelölési rendelet 4. § b), d) és g) pontjának, valamint 7. § (1), (12) és (13) bekezdésének felperes általi megsértését. Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes keresetének megalapozottsága esetén sem hatott volna ki az esetleges alperesi jogsértés az ügy érdemére, hiszen a bíróság kiszabásának módjából megállapíthatóan a jelölési hiányosságok miatt megállapított jogsértés beleolvadt az élelmiszer-biztonsági jelölés miatt megállapított súlyosabb jogsértésbe, a bíróság összegének meghatározása során e jogsértés miatt bíróság

tulajdonképpen nem lett kiszabva.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a VM rendelet 18. § (1) és (2) bekezdését. Kifogásolta, hogy a bíróság nem fejtette ki, hogy miként jutott el a közvetlenség jogalkotó által értelmezett fogalmáig, hiszen maga a jogszabály nem tartalmaz értelmező rendelkezéseket. Amennyiben a jogalkotó a bírósággal egyező értelmet szánt volna a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontjában írt közvetlenségnek, akkor azt nyilvánvalóan definiálta volna, azonban a jogalkotó ezt nem tette meg. Álláspontja szerint az alperes és a bíróság mint jogalkalmazó, visszaélésszerűen kizárólag a költségvetési szempontokat szem előtt tartva értelmezte a közvetlenség fogalmát. Megítélése szerint a közvetlen kiszállítás csak akként értelmezhető jóhiszeműen, hogy a kiszállításnak a végső fogyasztó egyedi megrendelése alapján a végső fogyasztó által megadott szállítási címre kell történnie. Meggyőződése szerint a közvetlen kiszállítás semmi mást nem jelenthet. Kifogásolta, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta azt a felperesi előadást, mely részletesen kifejti, hogy a felperesi teljesítésben közreműködő vállalkozások azonos telephelyen, azonos tulajdoni körben, azonos irányítás alatt működnek. A közvetlenség szempontjából nyilvánvalóan nem a becsatolt szerződés kelte szerinti, évekkel ezelőtti állapot az irányadó, hanem a vizsgált időszak szerinti adatok. Ekkor pedig mind a (...) Kft.-nek, mind a felperesnek ugyanazok voltak az ügyvezetői, önálló cégjegyzési joggal, a székhelyük pedig egyezően (...) volt. Azt a felperes sem vitatta, hogy a teljesítésben részt vevő harmadik cég a (...) Kft. ügyvezetése és tulajdonosa eltér a fenti két cégtől, ugyanakkor azt változtatlanul állította, hogy a termelés, csomagolás, szállítás előkészítése a termékek fuvarszközökre rakodása is egyetlen telephelyen, (...)n történt. Itt működik a cégcsoport teljes adminisztrációja is, ide érkeznek be a megrendelések, a végső fogyasztóktól, itt kerül összeállításra az étlap, itt kezelik az esetleges fogyasztói észrevételeket, panaszokat is. A rendszer tehát a gyakorlatban teljességgel zárt.

A felperesi álláspont szerint mind az alperes, mind a bíróság tévesen értelmezte és alkalmazta a VM rendelet 18. § (1) és (2) bekezdését, és ebből téves következtetésre jutott. A felperes által értékesített ételek közvetlenül a végső fogyasztónak kerülnek kiszállításra, bármely közbenső nagy- vagy kiskereskedelmi egység beiktatása nélkül. Mindezt az alperes határozata és a jogerős ítélet is jogszabálysértő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésének

megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Kúria is egyetértett.

Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270. § (2) bekezdése és 272. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható a Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A VM rendelet 18. § (1) bekezdése értelmében az adagonként a végső fogyasztónak előre csomagolt ételt az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet szerint kell jelölni. A jelölésnek a kötelezően előírt elemeken túl tartalmaznia kell a terméket készítő vállalkozás nevét, és a készítés címét is.

A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés szerinti jelölést nem kell alkalmazni

a) a helyben készített, és közvetlenül a végső fogyasztó számára átadott,

b) a közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállított vendéglátóipari termékek esetében.

A perbeli jogvita alapját az képezte, hogy a felperes esetében a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pont szerinti kivétel alkalmazható volt-e, a fő szabályként az (1) bekezdésben rögzített jelölési előírások alkalmazása a felperes számára kötelező volt-e vagy sem.

A Kúria osztotta az elsőfokú bíróságnak az e körben kialakított jogi álláspontját. A perben rendelkezésre állt adatok szerint -, amelyet a felperes előadása is megerősített - a „közvetlenül a végső fogyasztónak kiszállítás” esetköre nem állt fenn. A felperes más cég közbeiktatásával végezte ezen kiszállítást, valójában a termék előállítását, és a termék kiszállítást is eltérő gazdasági társaság végzi, ezért a közvetlenség megállapíthatóságának nem volt helye. Ennek megítélése szempontjából a Kft.-k azonos vezetői körének, telephelyének, adminisztrációjának az ügyben jelentősége nem volt, ténylegesen elkülönült cégek végzik ezen tevékenységeket, mindhárom cég önálló jogi személy, az ehhez kapcsolódó önálló járulékokkal, így nem mondható ki az, hogy a gyártótól közvetlenül

a végső fogyasztóhoz jut el a termék. A folyamatban másik cég iktatódik be, ezért a közvetlenség megszakad, a VM rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontjában írt feltétel nem tekinthető megvalósultnak.

A Kúria álláspontja szerint is a VM rendelet 18. § (1) bekezdésbeli fő szabálynak kell érvényesülnie, azaz a jelölési rendeletnek megfelelően kell a végső fogyasztónak előre csomagolt ételt jelöléssel ellátni. Megjegyzi a Kúria, hogy a hazai piacon jelenlévő egyéb előre csomagolt készételt forgalmazó cégek esetében a rendelkezés alkalmazása nem kétséges, a termékek a jelölési rendeletben előírtak szerint vannak felcímkézve. Ennek megkövetelésétől a felperes esetében sem tekinthet el a hatóság.

Minderre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.

A felperes felülvizsgálati kérelmén a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény [a továbbiakban: Itv.] 62. § (1) bekezdés h) pont) 370.000 forint illetéket lerótt. A felülvizsgálati eljárás illetéke az Itv. 39-41. §-ait, továbbá 50. § (1) bekezdése értelmében 70.000 forint. Ennek viselésére a felperes a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdés szerint köteles. A feleslegesen lerótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes az Itv. 80. § (1) bekezdése alapján az illetékes adóhatóságtól visszaigényelheti.

Budapest, 2015. június 30.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ákos s.k. bíró